

FAAMATALAGA MO TAGATA MA'I

E saunia e Porokalama Lautele mo le Faama'i o le Hansen, po o le National Hansen's Disease Programs (NHDP) tautua e aunoa ma se totogi:

- Vailaau fofō mo le faama'i o le Hansen's
- Tautua tau su'esu'ega mo mafua'aga o faama'i
- Talavai mo asiasiga ma foma'i i le NHDP ma isi falema'i i laumua e 15 e aofia ai fo'i ma Puerto Rico

Mo ni isi faamatalaga, faamolemole ia faafesoota'i le NHDP:

Numera telefoni 1-800-642-2477, aso o le vaiaso 9 am e oo i le 5:30 pm ET

(Hawaii: 1-808-733-9831).

Initaneti: www.hrsa.gov/hansens-disease

E mafai ona maua e i latou o nonofo i Amerika, Puerto Rico po o Teritori a le Malo o Amerika tautua mo le su'esu'eina po o togafitiga mo le faama'i o le Hansen's (lepela)-po o ni tulaga e aliali a'e ona o lea faama'i, i soo se falema'i e 16 o loo i lalo o le vaavaaiga a le Malo Tele ma o iai i Sitete e 10 faapea ma Puerto Rico.

<http://www.hrsa.gov/hansens-disease/ambulatory-clinics.html>

E mafai ona maua e i latou e le o nonofo i se vaipanoa e le o iai se falema'i HD ma vailaau e ala i le porokalama o le National Hansen's Disease Program (NHDP). E mafai ona faatonu e se foma'i vailaau fofō o le HD (dapsona, rifampin, clofazamine) mai le NHDP e aunoa ma se totogi. E saunia fo'i e le NHDP tautua eseese faapea ma su'esu'ega o le tino (biopsy) e aunoa ma se totogi mo le ma'i. O pili mo talavai a le foma'i ma su'esu'ega i le potu o su'esu'ega (laboratory) e le totogia e le NHDP.

Fesili Masani:

Fesili: O le a lea faama'i ua ta'ua o le Hansen's Disease (HD)?

Tali: O se inifeti o le pa'u o le tino faapea ma so'oga o nuevi, ona o se siama. Sa masani ona ta'ua lea faama'i o le "lepela".

Fesili: E Faapefea ona ou Iloa Ua Ou Maua Ai?

Tali: O vaega tatafi pe mūmū o le pa'u o le tino ma ua le toe mafai ona e lagonaina se mea. O le pepē po o le le toe lagonaina o se mea i ou lima ma vae o ni vaega muamua leni o le faama'i o le HD. E mafai e lou foma'i ona faamaonia lea faama'i e ala i se su'esu'ega o le tino ua ta'ua o le biopsy. Fai i lau foma'i e faafesoota'i le NHDP (vaai faamatalaga mo fesoota'iga i luga ifo).

Fesili: E Faapefea ona fai Togafitiga?

Tali: O leni faama'i e togafitia ma e faamaloloina i vailaau fofō. O tagata e maua i lea faama'i ma o inu vailaau fofō mo le HD e le faapipisi atu i isi tagata le faama'i. E maua fua mai le NHDP vailaau fofō o lea faama'i e aunoa ma se totogi.

Fesili: E Mafai ona Maua e Soo se Tasi lea Faama'i?

Tali: E iva sefulu lima pasene o tagata ua iai ia'i latou puipuiga lava o le tino e mafai ona teteeina ai le siama e mafua ai le HD. Ae peita'i ona o mafuaaga ua le mailoa, e iai lava tagata e leai pe laitiiti lea puipuiga, ma ua mafai ona latou maua ai lea faama'i pe a latalata atu ma fesoota'i ma se tasi o maua ma e le'i faamaloloina mai le faama'i.

Fesili: E Vave Pisia le Faama'i o le HD?

Tali: E faigata ona vave maua le HD. E le pisia tele e pei o faama'i o le misela (measles) ma le tage susu (chicken pox). I le tele o tulaga ua iloa, e pe na o le to'atasi le tagata i le aiga e maua i lea faama'i.

Fesili: E Mafai ona Pisia i taimi o Ma'itaga pe o Feusua'iga Faaleulugalii?

Tali: O le HD e le pisia mai se tinā i lana pepe e le'i fanau. E le mafai fo'i ona pisia i taimi o feusua'iga.

Fesili: O a Aafiaga o le Tino e Maua mai lea Faamai?

Tali: O le siama e mafua ai le HD e fafia i vaega malu o le tino, o lea e ala ai ona aafia le pa'u o le tino faapea sootaga o nuevi, po o nerves. E mafai ona mafua ai le mamago ma le malōlō o le pa'u o le tino, tigā, leai o se lagona, faapea le vaivai o maso o lima po o vae.

Fesili: E Mafai ona Afaina i le Pa'ū Ese o'u Tama'ima'i Lima ma Tama'ima'i Vae?

Tali: E leai. O faafitauli o tama'ima'i lima po o vae e mafai ona puipuia mai aafiaga mai lea faama'i e ala lea i le inuina o vailaau fofō mo le HD.

Fesili: E Mafai ona ou Faigaluega pea?

Tali: O le tagata ua maua i le HD e mafai ona ia faigaluega ma faatino pea gaoioiga masani o le soifuaga.

Fesili: O Fea e Maua ai Fofō po o Togafitiga mo lea Faama'i?

Tali: O vailaau fofō mo le HD e mafai ona maua e aunoa ma se totogi i le foma'i o iai po o se falema'i e patino tonu lava mo le faama'i o le Hansen's e latalata i le nofoaga o e alala ai.